

Аб чым паведамляе шылда?

Са 103 шылдаў, якія трапілі ў поле зроку студэнтаў на Першамайскай вуліцы ў Магілёве, 30 — замежнага паходжання і толькі 13 — на беларускай мове.

Ці задумваліся вы, шануюныя чытачы, над тым, што напісана на шматлікіх шылдах у нашым цудоўным горадзе? А вось студэнты - першакурснікі Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта харчавання — слухачы курса «Айчынная культура», угледзеліся ў тое, што пішучы-малююць у якасці назваў усялякіх кантор, магазінаў, кафэ, агенстваў і г.д. Дзевяць дзяўчат (трэба назваць іх прозвішчы, бо яны зрабілі цікавае даследаванне): Галя Шацікава, Каця Новікава, Жэня Галамыдзька, Наташа Пяткевіч, Віка Шалай, Оля Чэрапнева, Аня Папкова, Оля Каваленка і Аня Зубачова -- прайшліся часткова па галоўнай вуліцы горада — Першамайскай. Дзіўны атрымаўся малюнак! Загадкавы.

Ці шмат магіляўчан могуць перакласці на рускую ці беларускую мову словы «зіо рере»? А што такое «альтеранд», ды яшчэ з лічбай «2»?

Можа, хтосьці і ведае, як перакласці «wai kiki», ды толькі не большасць жыхароў Магілёва. А хто растлумачыць, што такое «Ардезит», «Whigpool», «Геваль», «Беримо», «Фрекен Бок», «Axis», «Бролли»?

Узнікаюць пытанні і іншага кшталту. Чаму назва шаюўнага банка ў цэнтры горада напісана на незнаёмай мове? Калі «Прыорбанк» на рускай мове, дык чаму тады ў назве лацінскае «i»? Калі гэта назва на беларускай мове, дык тады зроблена аж дзве памылкі ў слове з дзевяці літар.

Вялікімі літарамі на адным з магазінаў на цэнтральнай вуліцы напісана слова «Савар». Што гэта ці хто гэта? Як расказваў адзін з удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, у далёкім 1943 годзе ён быў паранены на рацэ Міус каля сопкі пад назвай Савар. Дык мясцовыя жыхары перакладалі гэта слова як «магіла». А што азначае наш магілёўскі «Савар»? Хто нам, магіляўчанам, растлумачыць гэта?

Спрадвеку людзі асуджалі тыя праявы характару чалавека, якія неслі шкоду блізім, напрыклад, агрэсіўнасць, грубасць, эгаізм і г.д. А тут на табе — магазін «Эгоист». Ну, няўжо такая якасць, як эгаізм, заслугоўвае павагі настолькі, каб яе ўзнесці на ўсемагілёўскі агляд?

Пэўна, гаспадар сабакі пароды «бульдог» лічыць гэтую пароду

найбольш прыгожай, прывабнай. І няхай сабе лічыць. Але чаму магазін адзення носіць такую агрэсіўную назву? Усё ж такі бульдог не балонка, не такса.

Скажаце, «дробязі». Але ж з такіх дробязей зроблена наша паўсядзённае жыццё. Яны ўскосна нам нешта падказваюць, выходзяць у нас густ, нормы паводзін. Толькі вось які густ, якія паводзіны?

З аднаго боку, душа радуецца з таго, як пасвятлеў Магілёў, як зазіхацелі рознымі колерамі вясёлкі будынкі горада, і мы быццам адкрылі вочы на архітэктурную кожнага дома — яна ж такая разнастайная, аказаецца, ёсць у нас і класіцызм, і барока, і мадэрн.

Бясспрэчна, мы сталі больш культурнымі. Але давайце пашырым культуру і на шылды горада. Каб назвы былі без памылак, каб адпавядалі пэўнаму сэнсу і былі зразумелымі для жыхароў.

З другога боку, ёсць і больш сумныя вывады з назіранняў студэнтаў. Яны ўлічылі толькі 103 назвы (гэта не зусім поўны спіс, бо нават не ўся Першамайская ўвайшла ў агляд). Але ўдумайцеся ў наступныя лічбы: са 103 назваў 30 — замежнага паходжання

і толькі 13 — на беларускай мове.

Канешне, нельга абыйсціся без слоў замежнага паходжання, але зразумелых, напрыклад, «кока-кола», «шагрэнь» і інш. Няхай у гандлі галоўнае не назва крамы, а нешта іншае. Але ж у французаў, напрыклад, добра спалучаецца прыбытак з патрыятызмам. Чаму мы так шануем чужое, а свайго быццам саромімся?

Нам няма чаго сароміцца! Мы маем багатую гісторыю, наша беларуская культура на высокім еўрапейскім узроўні. Наш народ зрабіў дастойны ўклад у сусветную культуру.

Дык, можа, будзем больш паважліва адносіцца да сваёй спадчыны, да сваёй роднай мовы, якая з'яўляецца часткай нацыянальнай культуры. Будзем больш дастойна паводзіць сябе ў адносінах і да вялікага, і да малага? Няхай бы не з'яўляліся назвы, якія не надаюць жыхарам Магілёва пачуцця гонару за свой родны горад, павагі да сябе.

Таісія БАБКОВА,
дацэнт універсітэта харчавання.

